

Snabeluer

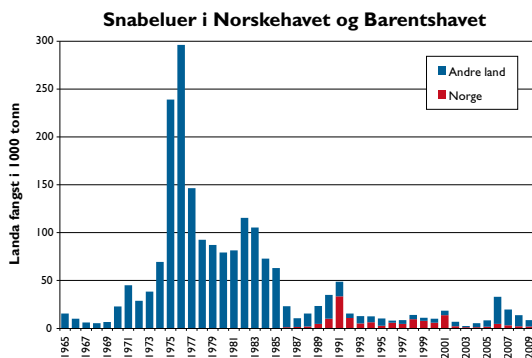
Status og råd

Bestanden av snabeluer er vurdert som “under gjenoppbygging”. Dei einaste årsklassane som bidrar til gytebestanden i nemneverdig grad, er dei fødde før 1991. Dei etterfølgjande 15 årsklassane er svært svake. I oppvekstområda i Barentshavet er det observert betre rekruttering dei siste fire åra, men med stor variasjon frå år til år. Det er svært viktig å verne denne yngelen frå bifangst i alle fiskeri. Storleiken på gytebestanden er ukjent, og det er ikkje tilrådeleg med eit direkte fiskeri på fleire år. Strenge reguleringar basert på føre-var-prinsippet har ført til ein auke i den vaksne delen av bestanden, og etter 2004 ser vi teikn til betre rekruttering. Vernet må følgjast opp og inkludere dei pelagiske fiskeria i Norskehavet. Snabelueren er klassifisert blant sårbare artar på den norske raudlista. ICES gjentek sitt råd frå i fjor: Forbod mot direkte trålfiske etter snabeluer i Barentshavet og Norskehavet (ICES-område I og II). Stenging av område må oppretthaldast, og bifangstgrensene bør setjast så låge som råd inntil ein klar auke i gytebestand og yngelførekomsstar kan stadfestast. Eit nytt år med data for denne bestanden endrar ikkje ICES si bestandsvurdering. ICES vurderer framleis bestanden til å ha redusert reproduksjonsevne. For å kunne stadfeste ein eventuell auke av gytebestanden må heile utbreiingsområdet av vaksne snabeluer i Barentshavet og Norskehavet kartleggjast, både ved botn og pelagisk. Internasjonale tokt i Norskehavet dei tre siste åra viser at snabelueren er utbreidd pelagisk over eit stort område. Dei tre tokta gav konsistente mål på fisketettleik, og viste at all snabeluer i dette området er kjønnsmoden og eldre enn 11–15 år.

Fiskeri

Alt fiske etter snabeluer, og bifangstfiske av nemneverdig omfang, føregår med trål. Fisket blir regulert ved hjelp av bifangstreglar og stengde område. Førebelse tal for 2009 viser at ca. 4 300 tonn er fiska som bifangst med botntrål og 4 304 tonn (9 183 tonn i 2008 ifølgje ICES) med flytetrål i internasjonalt område (Smutthavet) i Norskehavet. Av dette har Noreg fiska høvesvis ca. 2 100 og 0 tonn (1 803 og 330 tonn i 2008). Bortsett frå Russland fiska alle land årleg mindre enn 200 tonn snabeluer som bifangst i botntrål (figur). Eit viktig bidrag for å bygge opp att bestanden er kontroll med snabeluerfisket i Norskehavet og avgrensa bifangst av uer i rekefisket (3 individ per 10 kg reke). Med gjeldande bifangstreguleringar av alt botntrålfiske og gradvis betre yngelførekomsstar av snabeluer i Barentshavet, bør det kortsiktige målet vere

å få fjerna denne snabeluerbestanden frå raudlista så snart som mogeleg. Men så lenge vi ikkje kjenner storleiken på den modne og fiskbare delen av bestanden, veit vi heller ikkje om noverande hausting er berekraftig.

Landa fangst av *Sebastes mentella* i ICES område I og II i perioden 1965–2009. Raud del av søyler: norske landingar (i tusen tonn). Blå del: andre land sin rapporterte fangst. For 2004–2008 er fangst rapportert tatt med flytetrål i Norskehavet inkludert.

Kontaktperson: Benjamin Planque | benjamin.planque@imr.no

I NORSEHAVET OG BARENTSHAVET

Snabeluer – *Sebastes mentella*

Andre norske namn: Nebbuer, djuphavsuer

Familie: Scorpaenidae

Maks storleik: 47 cm og 1,3 kg

Levetid: Over 70 år

Leveområde: Barentshavet, Svalbard og kontinentalskråninga (400–600 m) mot Norskehavet sør til britisk sone. Føretekk også næringsvandringar ut i det pelagiske Norskehavet (300–450 m)

Hovudgyteområde: Langs heile Eggakanten frå britisk sone til Bjørnøya

Gytetidspunkt: Mars–april

Føde: Plankton viktigast dei første leveåra. Deretter større plankton og fisk

Særtrekk: Ueren ynglar, dvs. han “gyt” levande larvar

Nøkkeltal:

KVOTERÅD 2010: 8 600 tonn i Norskehavet, elles ingen kvoteråd, men vern av yngel, ikkje direkte trålfiske og låg bifangst i andre fiskeri

FANGST 2009: Norsk fangst: om lag 2 100 tonn.

Samla internasjonal fangst: om lag 8 600 tonn.

NORSK FANGSTVERDI (2008): Ca. 66 mill. kroner for begge uerartane samla.

Fakta om bestanden:

Snabeluer føder levande 4–6 mm yngel i mars–april. Veksten fram til kjønnsmoden storleik og alder er nokså lik vanleg uer. Snabeluer større enn 47 cm blir sjeldan observert, og ein fisk på denne storleik kan vere 50–70 år gamal. Snabelueren går ikkje inn i Nordsjøen, men lever langs kontinentalskråninga mot Norskehavet på 400–600 meters djup frå Shetland og nordover til Andøya. Her finst det lite snabeluer mindre enn 28–30 cm. Nord for Andøya finst snabeluer også grunnare. Barentshavet og Svalbard (også nord for Spitsbergen) er oppvekstområdet for arten. Yngleområdet strekkjer seg langs Eggakanten frå Shetland til Tromsøflaket, og i Barentshavet er det vist gytevandring av hofisk mot dette området. Snabelueren er dyreplankton som raudåte, krill og marflo dei første leveåra. Deretter går han gradvis over til å beite meir krill og fisk. Då rekrutteringa av snabelueryngel var god og stabil, utgjorde snabeluer under 25 cm rundt 10 prosent av dietten til nordaustarktisk torsk. Også blåkveite beitlar på snabeluer. Larvar og liten ueryngel har dessutan blitt observert i sildemagar.